

„Sytuacja na śląskim rynku pracy w aspekcie społeczno-gospodarczym w perspektywie 2021 roku w opiniach przedsiębiorców – badanie sondażowe”

Synteza

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach w miesiącach wrzesień – listopad 2020 r. zrealizował badanie sondażowe pt. „Sytuacja na śląskim rynku pracy w aspekcie społeczno-gospodarczym w perspektywie 2021 roku w opiniach przedsiębiorców – badanie sondażowe”.

Nota metodologiczna

Głównym celem badania była:

1. Diagnoza śląskiego rynku pracy w aspekcie koniunktury gospodarczej w opiniach przedsiębiorców
2. Diagnoza śląskiego rynku pracy w aspekcie zatrudnienia – prognoza na 2021 r. w opiniach przedsiębiorców

Problematyka badawcza obejmowała następujące zagadnienia:

1. Ocena koniunktury gospodarczej przez przedsiębiorców – na podstawie badań GUS
2. Skutki pandemii koronawirusa COVID-19 dla funkcjonowania przedsiębiorstw w perspektywie 2021 r. w opiniach respondentów
3. Ocena sytuacji firm pod względem ekonomicznym w perspektywie 2021 r. przez przedsiębiorców:
 - a) sytuacja przedsiębiorstw pod względem poziomu inwestycji
 - b) sytuacja przedsiębiorstw pod względem popytu na produkty/usługi firmy
 - c) sytuacja przedsiębiorstw pod względem płynności finansowej
4. Korzystanie ze wsparcia w ramach Tarczy Antykryzysowej
 - a) wsparcie otrzymane w ramach tzw. Tarczy antykryzysowej a utrzymanie się firmy na rynku w perspektywie 2021 r. w opiniach przedsiębiorców
5. Działania podejmowane dla utrzymania lub poprawy funkcjonowania firmy w czasie pandemii koronawirusa COVID-19 w perspektywie 2021 r. w opiniach przedsiębiorców
6. Prognozowane zatrudnienie w perspektywie 2021 r. w opiniach przedsiębiorców

Badanie realizowane było przy wykorzystaniu metod:

1. *analizy desk-research* (badanie koniunktury gospodarczej GUS)
2. metody sondażowej wśród przedsiębiorców województwa śląskiego z uwzględnieniem podziału na:
 - ✓ subregiony,
 - ✓ sektory gospodarki (w tym rodzaje działalności gospodarczej według sekcji PKD),
 - ✓ wielkość przedsiębiorstwa.

Dobór próby badawczej w badaniu sondażowym miał charakter warstwowo-losowy.

Zakładana liczebność próby wynosiła **15 095** respondentów, ale ze względu na wprowadzane obostrzenia związane z pandemią koronawirusa COVID-19 zrealizowano **14 085** kwestionariuszy wywiadu (**93,3%** zakładanej próby).

Liczebność próby badawczej stanowiła **3,1% z 483 489** ogólnej liczby podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON na koniec I kwartału 2020 r. – dane GUS przy poziomie ufności próby 95% i wielkości frakcji 0,5 oraz błędzie maksymalnym na poziomie 1 %.

Analiza wyników badania GUS „Koniunktura gospodarcza, opinie formułowane przez jednostki z siedzibą w województwie śląskim” w 2020 r.

Badania koniunktury gospodarczej realizowane są przez Główny Urząd Statystyczny i polegają na systematycznym zbieraniu opinii przedsiębiorców na temat bieżącej i przyszłej sytuacji przedsiębiorstw w zakresie m.in. portfela zamówień, produkcji, sytuacji finansowej, zatrudnienia, cen, działalności inwestycyjnej oraz napotykanym barier. Prowadzone pomiary pozwalają na określenie podstawowych wskaźników, w tym **ogólnego wskaźnika klimatu koniunktury gospodarczej, przyjmującego wartości od -100 do +100. Wartości utrzymujące się poniżej zera wskazują na gorszą koniunkturę, a powyżej zera – na jej poprawę.**

Od stycznia 2011 r. w każdym badaniu koniunktury gospodarczej realizowanym przez Główny Urząd Statystyczny wyniki według województw prezentowane są w informacjach sygnałnych obejmujących następujące rodzaje działalności:

- przetwórstwo przemysłowe,
- budownictwo,
- handel hurtowy,
- handel detaliczny,
- transport i gospodarka magazynowa,
- zakwaterowanie i gastronomia,
- informacja i komunikacja.

W marcu 2020 r. jedynie w obszarach gospodarczych: Przetwórstwo przemysłowe, Transport i gospodarka magazynowa oraz Informacja i komunikacja odnotowano dodatni wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury gospodarczej.

W związku z pandemią i nakładanymi przez rząd obostrzeniami od kwietnia 2020 r. obserwuje się gwałtowny spadek wartości tego wskaźnika we wszystkich obszarach gospodarki. W miesiącach lipiec – sierpień nadal wskaźniki utrzymywały się na poziomie poniżej zera, ale oceny przedsiębiorców w tym względzie były bardziej optymistyczne. Od października 2020 r. następuje ponowne pogorszenie ocen koniunktury gospodarczej, przy czym jedynie w obszarze Informacja i komunikacja odnotowano dodatnią wartość wskaźnika ogólnego klimatu koniunktury. Jednocześnie największy spadek jego wartości dotyczy przedsiębiorców z branży Zakwaterowanie i gastronomia.

Na przestrzeni od marca do października 2020 r. większość przedsiębiorców uważała, że wpływ pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 na działalność ich firmy jest nieznaczny, przy czym wraz z kolejnymi miesiącami malał odsetek takich ocen. Jedynie wśród przedstawicieli branży Handel detaliczny odnotowano wzrost odsetka osób oceniających wpływ pandemii na działalność firmy, jako niewielki.

Z kolei porównując dane z marca (początek pandemii) i października (trwanie pandemii) wśród firm z branży Handel detaliczny oraz Usługi notuje się spadek odsetka przedsiębiorców uważających, że pandemia poważnie wpływa na działalność lub zagraża stabilności ich firm (odpowiednio: o 30,1 p.p.; o 12,1 p.p.), a wśród firm z branży budowlanej i handlu hurtowego wzrost (odpowiednio: o 22,7 p.p.; o 6,1 p.p.).

W branży Przetwórstwo przemysłowe odsetek przedsiębiorców oceniających wpływ pandemii jako poważny lub zagrażający stabilności firmy pozostał na podobnym poziomie (marzec 2020 r. – 43%; październik 2020 r. – 42,9%).

Tabela 1. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury gospodarczej (niewyrównany sezonowo) według obszarów działalności gospodarczej – województwo śląskie (dane od stycznia do października w latach 2019 – 2020)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Przetwórstwo przemysłowe										
2020 r.	3,5	5,6	0,9	-45,1	-36,0	-21,6	-9,1	-5,1	-0,9	-2,6
2019 r.	8,5	8,3	8,7	8,0	7,9	4,7	4,7	6,8	5,4	4,9
Budownictwo										
2020 r.	1,9	1,6	-5,7	-51,9	-44,8	-35,2	-23,5	-17,4	-17,0	-23,4
2019 r.	-0,2	2,9	7,2	6,0	4,8	3,4	-2,1	1,2	-0,7	-3,1
Handel detaliczny										
2020 r.	-2,2	-2,1	-2,9	-43,7	-41,3	-23,1	-16,2	-17,4	-14,4	-15,7
2019 r.	-0,4	1,5	4,2	6,2	4,1	3,2	1,9	5,2	5,0	3,1
Handel hurtowy										
2020 r.	3,9	10,0	-6,5	-48,2	-42,8	-22,7	-10,4	-6,7	-6,0	-9,1
2019 r.	6,2	6,1	10,6	6,1	7,0	2,2	3,2	5,3	3,4	5,0
Transport i gospodarka magazynowa										
2020 r.	2,3	6,1	0,9	-40,5	-35,4	-9,5	-10,9	-14,6	-5,5	-8,2
2019 r.	-2,4	2,1	0,8	-1,0	4,0	1,3	-7,0	-7,8	-4,1	-10,2
Zakwaterowanie i gastronomia										
2020 r.	-26,1	-1,7	-13,5	-36,6	-33,1	-23,8	-21,5	9,4	38,8	-17,0
2019 r.	14,4	8,2	14,4	11,4	18,6	13,4	-16,3	-3,0	3,1	15,7
Informacja i komunikacja										
2020 r.	18,8	21,2	14,1	-25,7	-11,7	-7,7	8,1	4,2	2,0	2,3
2019 r.	24,8	28,1	22,7	24,7	16,7	18,8	15,0	22,4	21,8	16,3

Źródło danych: GUS „Koniunktura w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie, handlu i usługach 2000-2019 (styczeń –październik 2019), 2000 - 2020 (styczeń – październik 2020)”

Tabela 2. Wpływ pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 na działalność firm według obszarów działalności gospodarczej

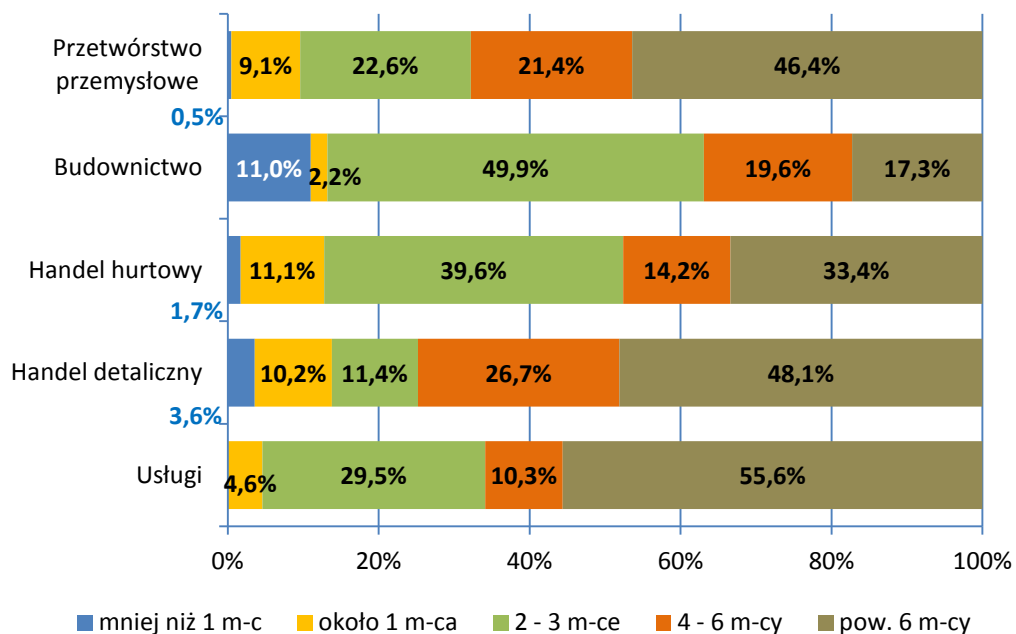
Wyszczególnienie	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Przetwórstwo przemysłowe								
Nieznaczný wpływ	57,0%	37,3%	34,4%	40,9%	50,4%	58,8%	56,7%	49,1%
Poważny wpływ	37,4%	43,6%	48,3%	43,5%	37,8%	30,6%	31,5%	34,3%
Wpływ zagrażający stabilności	5,6%	18,5%	13,4%	12,5%	5,9%	5,3%	5,3%	8,6%
Brak negatywnego wpływu	-	0,6%	3,9%	3,1%	5,9%	5,3%	6,5%	8,0%
Budownictwo								
Nieznaczný wpływ	76,9%	28,9%	28,0%	40,0%	37,0%	45,9%	45,2%	49,0%
Poważny wpływ	19,2%	48,5%	46,4%	46,0%	29,8%	33,5%	32,9%	27,4%
Wpływ zagrażający stabilności	3,9%	14,7%	22,8%	11,2%	16,1%	11,9%	12,5%	18,4%
Brak negatywnego wpływu	-	7,9%	2,8%	2,8%	17,1%	8,7%	9,4%	5,2%
Handel hurtowy								
Nieznaczný wpływ	74,1%	40,5%	40,8%	34,3%	45,2%	62,3%	71,1%	59,3%
Poważny wpływ	16,9%	35,6%	32,1%	51,0%	32,4%	17,3%	20,5%	27,2%
Wpływ zagrażający stabilności	9,0%	22,0%	12,9%	2,2%	11,6%	0,0%	0,9%	4,8%
Brak negatywnego wpływu	-	1,9%	14,2%	12,5%	10,8%	20,4%	7,5%	8,7%
Handel detaliczny								
Nieznaczný wpływ	42,9%	25,0%	40,0%	57,3%	48,6%	62,6%	61,5%	64,6%
Poważny wpływ	39,9%	45,7%	39,2%	27,8%	33,7%	21,2%	22,2%	18,9%
Wpływ zagrażający stabilności	17,2%	22,1%	14,6%	4,8%	6,1%	7,8%	7,6%	8,1%
Brak negatywnego wpływu	-	7,2%	6,2%	10,1%	11,6%	8,4%	8,7%	8,4%
Usługi								
Nieznaczný wpływ	50,2%	36,0%	41,6%	52,3%	51,5%	59,3%	65,6%	51,0%
Poważny wpływ	36,7%	42,0%	38,0%	22,7%	20,3%	27,5%	20,0%	21,0%
Wpływ zagrażający stabilności	13,1%	17,8%	14,7%	13,4%	11,9%	7,8%	7,0%	16,7%
Brak negatywnego wpływu	-	4,2%	5,7%	11,6%	16,3%	5,4%	7,4%	11,3%

Źródło danych: GUS „Koniunktura gospodarcza, opinie formułowane przez jednostki z siedzibą w województwie śląskim” (kwiecień –październik 2020)”

Firmy w branżach: Usługi (55,6%), Handel detaliczny (48,1%) oraz Przetwórstwo przemysłowe (46,4%) deklarują, iż w przypadku utrzymywania się obostrzeń wprowadzanych przez władze państwowe w Polsce i/lub w innych krajach w związku z trwającą pandemią będzie w stanie przetrwać na rynku więcej niż 6 miesięcy.

Z danych wynika, że w najgorszej sytuacji znajdują się firmy z branży budowlanej. Co dziewiąty przedstawiciel tej branży uważa, że w przypadku utrzymywania się obostrzeń jego firma przetrwa na rynku nie więcej niż miesiąc. Jednocześnie co szósty z nich deklaruje, że jego firma utrzyma się na rynku powyżej 6 miesięcy.

Wykres 1. Przewidywany czas przetrwania firmy w przypadku utrzymania się bieżących działań i ograniczeń powziętych przez władze państwowe w Polsce, ale także wynikających z działań innych krajów, np. w zakresie ruchu granicznego w celu zwalczania koronawirusa (październik 2020 r.) **według obszarów działalności gospodarczej**

Źródło danych: GUS „Koniunktura gospodarcza, opinie formułowane przez jednostki z siedzibą w województwie śląskim” (październik 2020)”

Większość firm korzystała z pomocy i ułatwień w ramach tzw. Tarczy Antykryzysowej w zakresie:

- dopłat do wynagrodzeń,
- pożyczek lub subwencji i innej pomocy finansowej,
- zwolnień i odroczeń z tytułu płatności podatków oraz składek ZUS.

Jedynie przedsiębiorstwa z branży Przetwórstwo przemysłowe korzystały również z ułatwień i uproszczeń zarządzania wewnątrz przedsiębiorstwa.

Z wsparcia w ramach tzw. Tarczy Antykryzysowej nie korzystała co druga firma z branży Handel hurtowy, co trzecia z branży Przetwórstwo przemysłowe, co czwarta z branży Handel detaliczny, co piąta z branży Usługi i co ósma z branży Budownictwo.

Tabela 3. Korzystanie z pomocy i ułatwień w ramach tzw. Tarczy Antykryzysowej przez przedsiębiorców (wrzesień 2020 r.)

Wyszczególnienie	Przetwórstwo przemysłowe	Budownictwo	Handel hurtowy	Handel detaliczny	Usługi
Dopłaty do wynagrodzeń	53,2%	27,3%	27,6%	32,8%	37,3%
Pożyczki lub subwencje i inna pomoc finansowa	14,1%	68,4%	29,7%	45,1%	33,2%
Zwolnienia i odroczenia z tytułu płatności podatków oraz składek ZUS	35,4%	62,4%	28,2%	54,6%	60,3%
Świadczenia postojowe dla osób prowadzących działalność gospodarczą	2,3%	19,1%	0,9%	11,3%	4,6%
Ułatwienia i uproszczenia procedur administracyjnych (niefinansowe)	2,8%	1,9%	0,9%	2,7%	3,5%
Ułatwienia i uproszczenia zarządzania wewnątrz przedsiębiorstwa	20,2%	10,7%	8,0%	13,0%	9,4%
Firma nie korzystała z żadnych form pomocy w ramach tzw. Tarczy antykryzysowej	29,3%	12,8%	44,6%	26,3%	20,6%

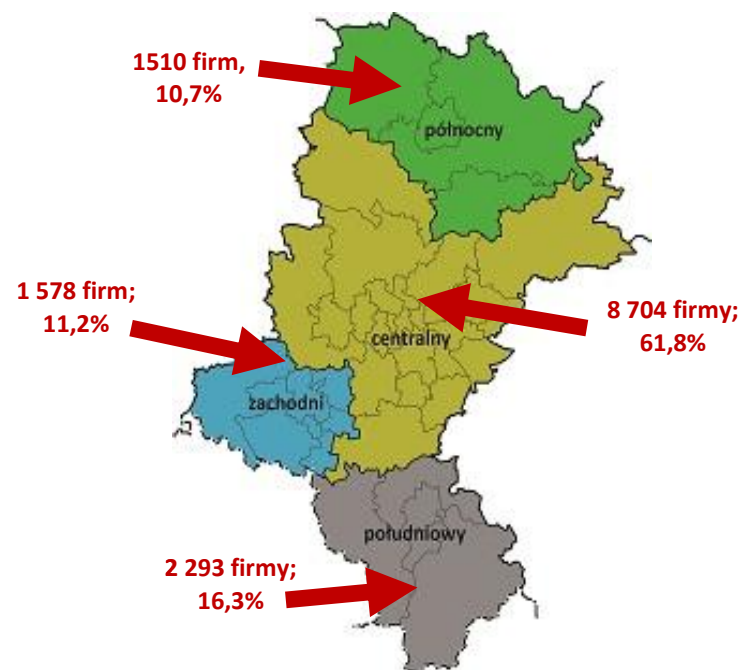
Źródło danych: GUS „Koniunktura gospodarcza, opinie formułowane przez jednostki z siedzibą w województwie śląskim” (październik 2020)”

Analiza wyników badania sondażowego

Charakterystyka respondentów

Wśród przedsiębiorców biorących udział w badaniu ponad połowę stanowiły firmy z Subregionu Centralnego (61,8%), a co dziewiąta miała swoją siedzibę w Subregionie Północnym (10,7%) lub Subregionie Zachodnim (11,2%).

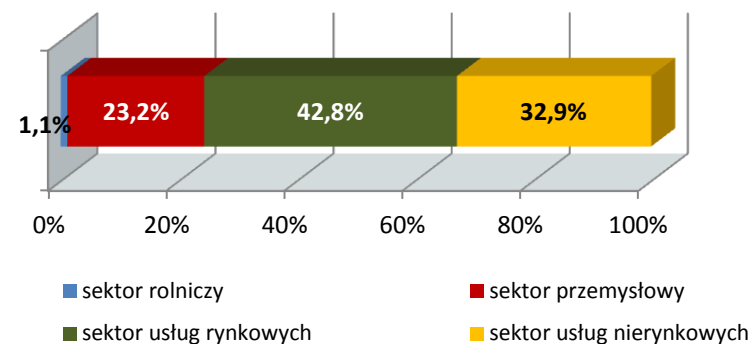
Rysunek 1. Przedsiębiorcy z województwa śląskiego uczestniczący w sondażu według subregionów

Źródło: opracowano Biostat na podstawie badań zrealizowanych dla WUP w Katowicach

Wśród uczestników sondażu najwięcej firm należało do sektora usług rynkowych (42,8%), co trzecia do sektora usług nierynkowych (32,9%), a co czwarta do sektora przemysłowego (23,2%).

Wykres 2. Przedsiębiorcy z województwa śląskiego uczestniczący w sondażu według sektorów gospodarki (dane w %)

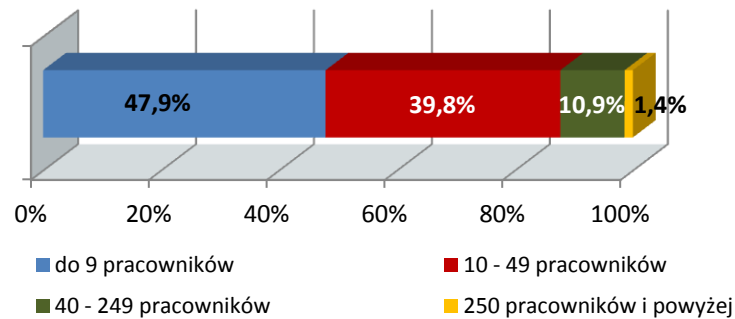

Źródło: opracowano Biostat na podstawie badań zrealizowanych dla WUP w Katowicach

Niemal wszystkie firmy uczestniczące w sondażu należały do mikro lub małych przedsiębiorstw (87,7%).

Co dziewiąta reprezentowała średnie przedsiębiorstwo zatrudniające od 50 do 249 pracowników (10,9%), a pozostałe zatrudniały 250 pracowników i powyżej (1,4%).

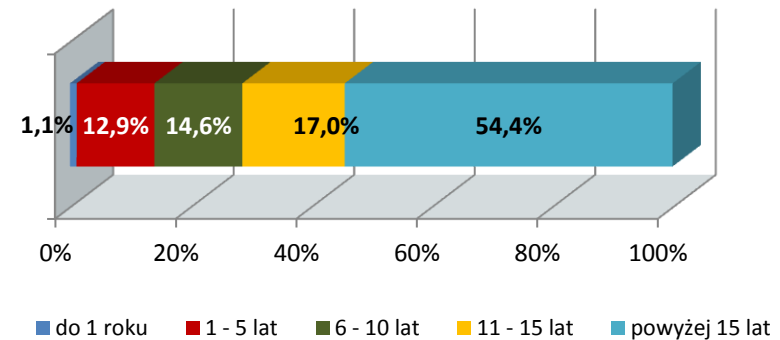
Wykres 3. Przedsiębiorcy z województwa śląskiego uczestniczący w sondażu według wielkości przedsiębiorstwa (dane w %)

Źródło: opracowano Biostat na podstawie badań zrealizowanych dla WUP w Katowicach

Niemal $\frac{3}{4}$ firm uczestniczących w sondażu funkcjonowało na rynku od przynajmniej 11 lat (71,4%).

Wykres 4. Przedsiębiorcy z województwa śląskiego uczestniczący w sondażu według stażu na rynku (dane w %)

Źródło: opracowano Biostat na podstawie badań zrealizowanych dla WUP w Katowicach

Skutki pandemii koronawirusa COVID-19 dla funkcjonowania przedsiębiorstw w perspektywie 2021 r. w opiniach respondentów

Wyniki badania są analizowane w oparciu o problematykę badawczą z uwzględnieniem wielkości zatrudnienia firmy oraz sektora gospodarki. Pozostałe zmienne metryczkowe, tj. siedziba firmy (subregion województwa śląskiego) oraz czas funkcjonowania przedsiębiorstwa na rynku nie wpływają znacząco na rozkład odpowiedzi uczestników badania.

Tabela 4. Skutki pandemii koronawirusa COVID-19 dla funkcjonowania przedsiębiorstw w perspektywie 2021 r. w opiniach respondentów według subregionu, wielkości przedsiębiorstwa i sektora gospodarki

Wyszczególnienie	Województwo śląskie ogółem	Subregion				Wielkość przedsiębiorstwa				Sektor gospodarki			
		Subregion Północny	Subregion Centralny	Subregion Zachodni	Subregion Południowy	do 9 pracowników	10 – 49 pracowników	50 – 249 pracowników	250 pracowników i powyżej	Sektor rolniczy	Sektor przemysłowy	Sektor usług rynkowych	Sektor usług nierynkowych
Liczba respondentów	14 085	1 510	8 704	1 578	2 293	6 741	5 609	1 540	195	159	3 270	6 024	4 632
%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
zdecydowanie negatywne	3 137	338	1915	375	509	1716	1270	125	26	37	772	1437	891
%	22,3	22,4	22,0	23,8	22,2	25,5	22,6	8,1	13,3	23,3	23,6	23,9	19,2
raczej negatywne	7 535	775	4676	819	1265	3493	3034	901	107	118	1779	3146	2492
%	53,5	51,3	53,7	51,9	55,2	51,8	54,1	58,5	54,9	74,2	54,4	52,2	53,8
raczej pozytywne	553	57	369	46	81	208	257	81	7	1	111	286	155
%	3,9	3,8	4,2	2,9	3,5	3,1	4,6	5,3	3,6	0,6	3,4	4,7	3,3
zdecydowanie pozytywne	37	5	26	1	5	33	1	3	0	0	0	1	36
%	0,3	0,3	0,3	0,1	0,2	0,5	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
pandemia koronawirusa COVID-19 nie wpłynie na funkcjonowanie mojej firmy	2 823	335	1718	337	433	1291	1047	430	55	3	608	1154	1058
%	20,0	22,2	19,7	21,4	18,9	19,2	18,7	27,9	28,2	1,9	18,6	19,2	22,8

Źródło: opracowano Biostat na podstawie badań zrealizowanych dla WUP w Katowicach

Wśród respondentów zdecydowana większość ocenia negatywnie konsekwencje pandemii koronawirusa COVID-19 dla funkcjonowania przedsiębiorstw w perspektywie 2021 r. (75,8%), natomiast według co piątego przedsiębiorcy pandemia nie wpłynie na funkcjonowanie jego firmy (20,0%). Jedynie 4,2% uczestników badania deklaruje pozytywne skutki obecnej sytuacji dla swojej firmy w 2021 r.

Prognozowana sytuacja przedsiębiorstw w 2021 r. pod względem poziomu inwestycji

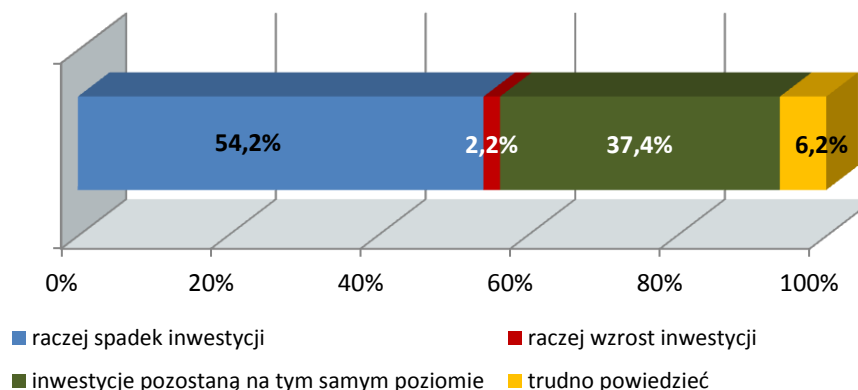
Spadek poziomu inwestycji w badanych przedsiębiorstwach w województwie śląskim w roku 2021 deklaruje 54,2% respondentów w odniesieniu do pierwotnych zamierzeń sprzed pandemii. W opinii 37,4% poziom inwestycji utrzyma się na podobnym poziomie a 2,2% firm spodziewa się wzrostu inwestycji.

Spadek poziomu inwestycji dotyczył będzie głównie firm sektora przemysłowego (60,6%), a wzrost firm z sektora usług nierynkowych i rynkowych (odpowiednio: 2,4%; 2,3%).

Poziom inwestycji spadnie głównie w mikroprzedsiębiorstwach (57,2%), a wzrośnie w średnich zatrudniających 50 – 249 osób (4,7%).

Poziom inwestycji w 2021 r. w porównaniu do okresu sprzed pandemii może zmniejszyć się o 30,6%.

Wykres 5. Prognozowana sytuacja przedsiębiorstw pod względem poziomu inwestycji (dane w %)

Źródło: opracowano Biostat na podstawie badań zrealizowanych dla WUP w Katowicach

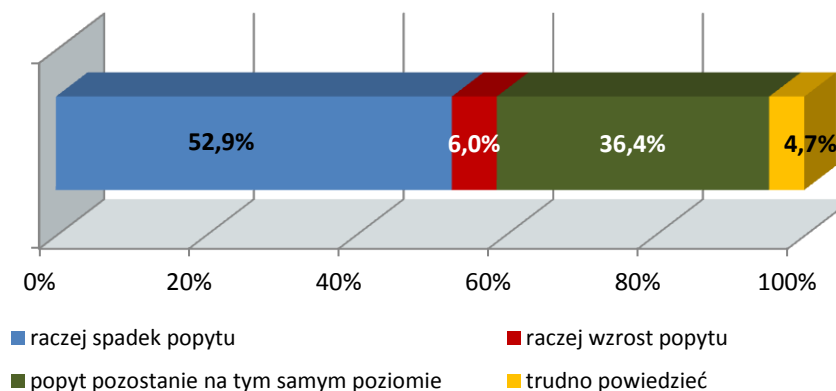
Prognozowana sytuacja przedsiębiorstw w 2021 r. pod względem popytu na produkty/usługi firmy

Ponad połowa przedsiębiorców prognozuje spadek popytu na produkty/usługi swoich firm (52,9%), a jedynie co siedemnasty z nich przewiduje jego wzrost (6%).

Spadek popytu prognozowany jest głównie w sektorach: rolniczym (56,6%) oraz usług rynkowych (55,7%), a wzrost w sektorach: usług nierynkowych i rynkowych (odpowiednio; 7,1%; 6,6%).

Ponad połowa przedsiębiorców z mikro i małych przedsiębiorstw przewiduje spadek popytu na produkty/usługi (odpowiednio: 56,6%; 52,1%), a wzrost przedsiębiorcy z dużych i średnich podmiotów (odpowiednio: 12,8%; 10,8%).

Wykres 6. Prognozowana sytuacja przedsiębiorstw pod względem popytu na produkty/usługi (dane w %)

Źródło: opracowano Biostat na podstawie badań zrealizowanych dla WUP w Katowicach

Prognozowana sytuacja przedsiębiorstw w 2021 r. pod względem płynności finansowej

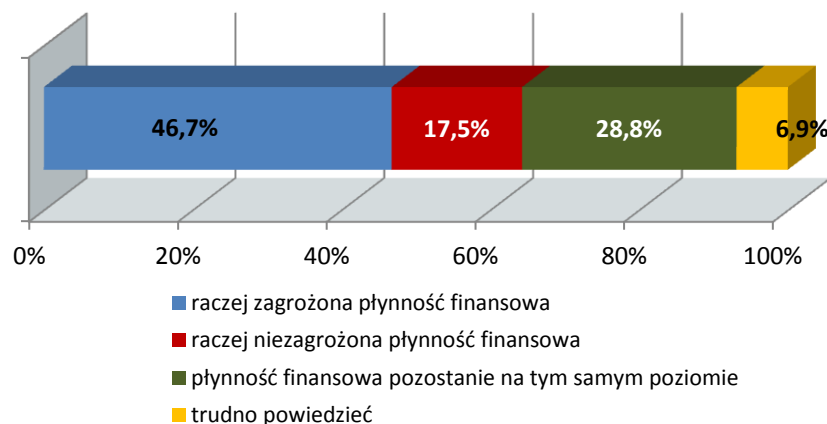
Niemal co drugi przedsiębiorca przewiduje, że w 2021 r. płynność finansowa jego firmy raczej będzie zagrożona (46,7%), co szósty prognozuje, że raczej nie będzie zagrożona (17,5%), a według co trzeciego pozostanie na tym samym poziomie, co przed pandemią (28,8%).

W niemal co drugiej firmie z sektora przemysłowego, usług rynkowych i nierynkowych płynność finansowa w 2021 r. raczej będzie zagrożona (odpowiednio: 48,0%; 46,8%; 46,2%). Natomiast w co piątym przedsiębiorstwie z sektora usług nierynkowych płynność finansowa będzie raczej niezagrożona (19%) podobnie jak w co szóstej firmie z sektora usług rynkowych i z sektora przemysłowego (odpowiednio: 17,4%; 16,5%).

Według deklaracji przedsiębiorców w 2021 r. połowa mikroprzedsiębiorstw będzie raczej narażona na utratę płynności finansowej w przeciwieństwie do dużych firm, w których co trzeci przedsiębiorca prognozuje taką sytuację (29,2%).

Z kolei co trzeci duży przedsiębiorca przewiduje brak zagrożenia płynności finansowej swojej firmy w przeciwieństwie do co siódmego mikroprzedsiębiorcy (odpowiednio: 39,5%; 15,0%).

Wykres 7. Prognozowana sytuacja przedsiębiorstw pod względem płynności finansowej (dane w %)

Źródło: opracowano Biostat na podstawie badań zrealizowanych dla WUP w Katowicach

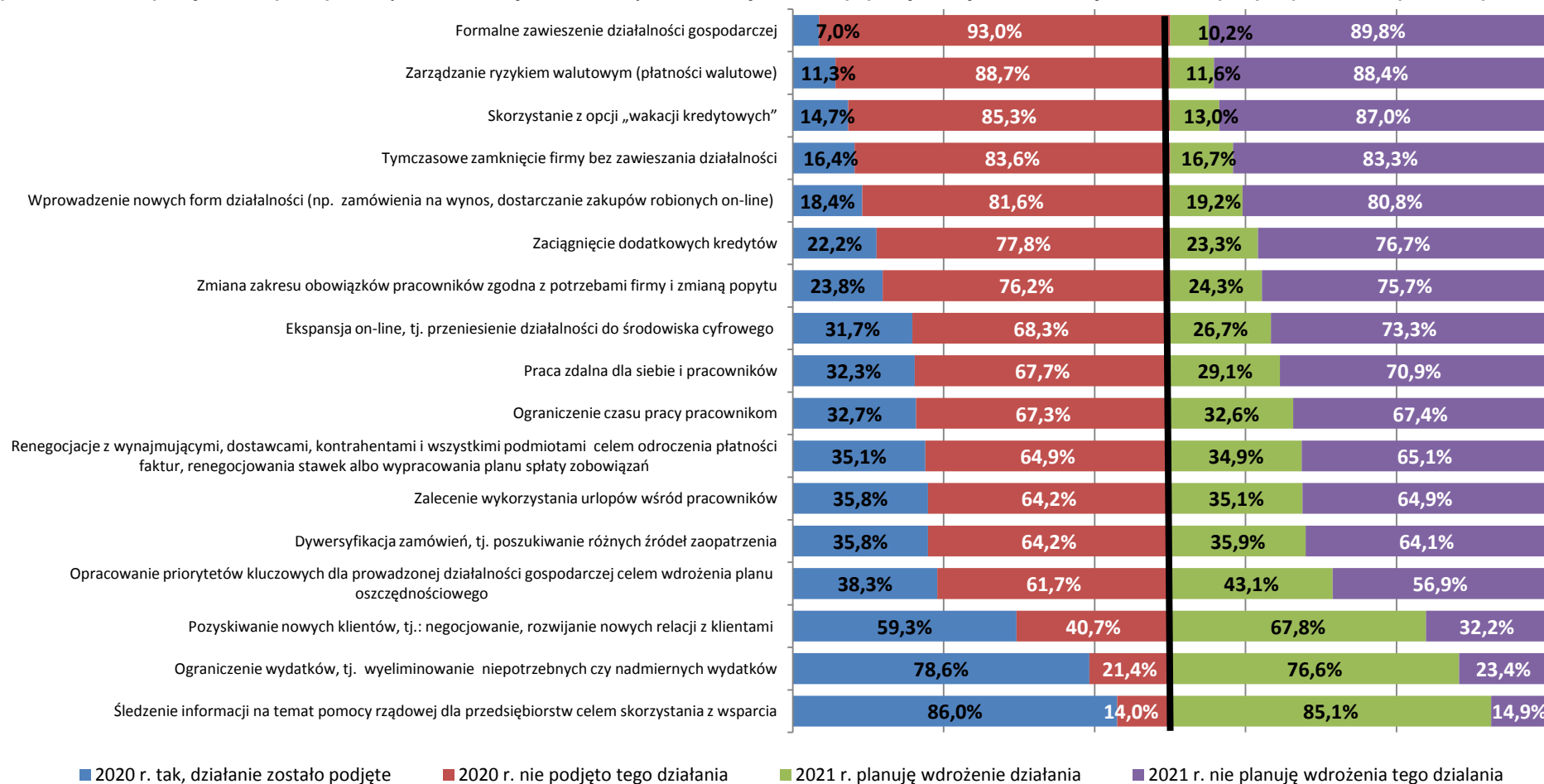
Działania podejmowane przez przedsiębiorstwa w województwie śląskim dla utrzymania lub poprawy funkcjonowania firmy w 2020 r. i w perspektywie 2021 r.

Działania podejmowane w trakcie trwania pandemii, w przypadku większości badanych podmiotów to przede wszystkim: śledzenie informacji na temat pomocy rządowej dla przedsiębiorstw celem skorzystania ze wsparcia (86,0%), ograniczenie wydatków (78,6%) oraz pozyskiwanie nowych klientów (59,3%).

Co trzeci podmiot oparł swoje funkcjonowanie na pracy zdalnej (32,3%), a 31,7% podjęło ekspansję online.

Pandemia wymusiła czasowe lub formalne zawieszenie działalności gospodarczej w co czwartej firmie uczestniczącej w badaniu, przy czym 16,4% podmiotów zamknęło tymczasowo swoje firmy, bez formalnego zawieszenia działalności gospodarczej, a 7,0% badanych zadeklarowało formalne zawieszenie działalności gospodarczej.

Wykres 8. Działania podejmowane przez przedsiębiorstwa w województwie śląskim dla utrzymania lub poprawy funkcjonowania firmy w 2020 r. i w perspektywie 2021 r. (dane w %)

Źródło: opracowano Biostat na podstawie badań zrealizowanych dla WUP w Katowicach

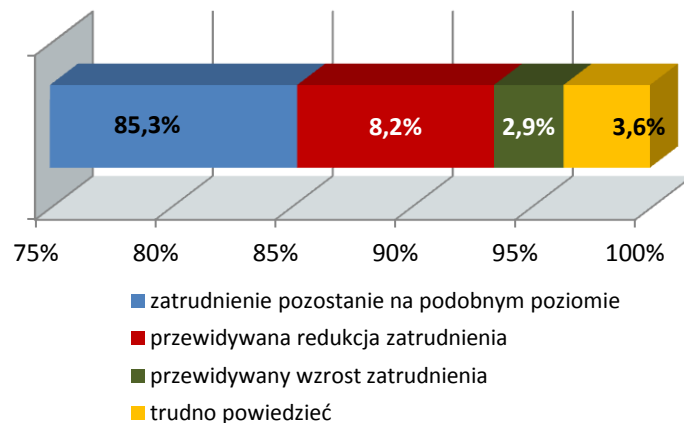
Prognozowana sytuacja zatrudnieniowa w badanych przedsiębiorstwach w województwie śląskim w perspektywie 2021 r.

Według większości badanych przedsiębiorców sytuacja zatrudnieniowa w ich firmach w 2021 r. nie ulegnie zmianie (85,3%).

Redukcję zatrudnienia przewiduje 8,2% badanych, w tym najczęściej przedstawiciele sektora usług rynkowych oraz średnich firm (odpowiednio: 10,5%; 17,5%).

Wzrost zatrudnienia w 2021 r. przewidują nieliczni pracodawcy (2,9%), w tym najczęściej z sektora przemysłowego (5%) oraz w średnich przedsiębiorstwach (7,6%).

Wykres 9. Sytuacja zatrudnieniowa w przedsiębiorstwach w województwie śląskim w perspektywie 2021 r. (dane w %)

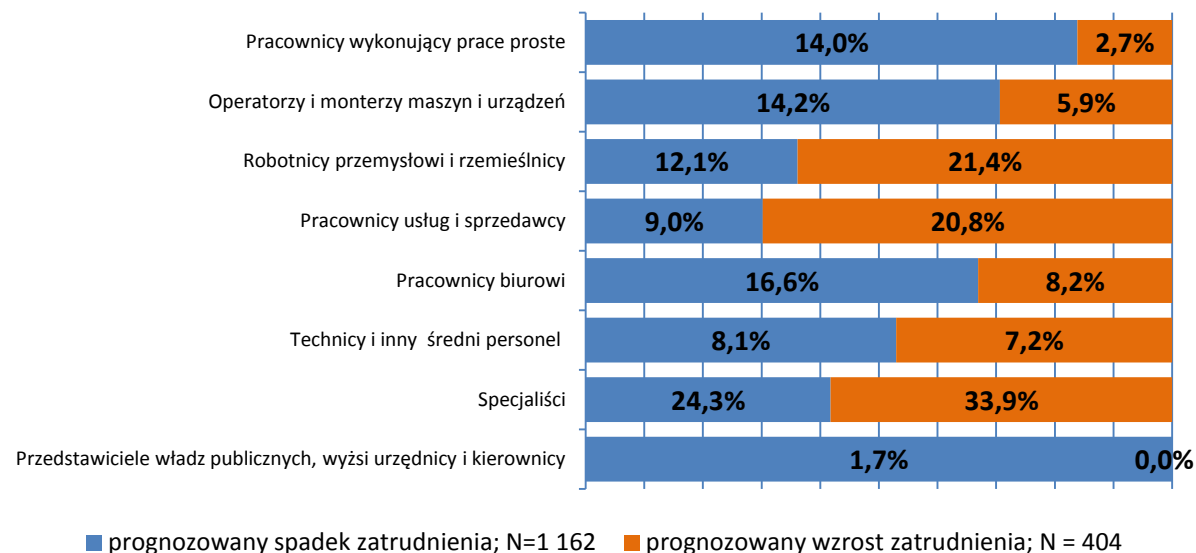
Źródło: opracowano Biostat na podstawie badań zrealizowanych dla WUP w Katowicach

Spadek zatrudnienia dotknie przede wszystkim **specjalistów (24,3% całego spadku zatrudnienia)**, a jednocześnie będzie to grupa pracowników najczęściej poszukiwana na rynku przez tych respondentów, którzy prognozują wzrost zatrudnienia w 2021 r. (33,9%).

Fluktuacja specjalistów dotyczyć będzie głównie sektora przemysłowego oraz usług nierynkowych, przy czym w sektorze przemysłowym spadek i wzrost zatrudnienia będzie na podobnym poziomie (odpowiednio: 34%; 36,8%), w sektorze usług nierynkowych wzrost zatrudnienia będzie dwukrotnie wyższy od spadku (odpowiednio: 60,4%; 28,3%). Spadek zatrudnienia prognozowany jest głównie w mikroprzedsiębiorstwach (35,2%), a wzrost w firmach zatrudniających 250 osób i więcej (55,6%).

Najbardziej na zwolnienia będą narażeni **przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (1,7%)**, przy czym respondenci nie planują w ogóle wzrostu zatrudnienia w tej grupie.

Wykres 10. Prognozowany spadek/wzrost zatrudnienia w przedsiębiorstwach w województwie śląskim w perspektywie 2021 r. (dane w %)

Źródło: opracowano Biostat na podstawie badań zrealizowanych dla WUP w Katowicach

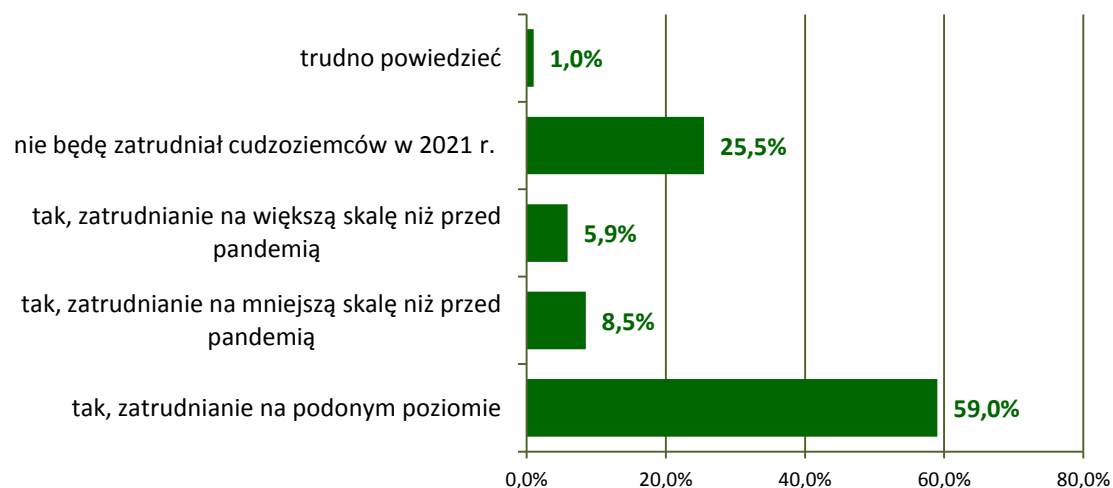
Co dziesiąty przedsiębiorca w województwie śląskim zatrudniał cudzoziemców przed pandemią (10,2%) w przeciwieństwie do pozostałych (89,8%).

Wśród przedsiębiorców zatrudniających cudzoziemców przed pandemią 73,4% planuje dalsze ich zatrudnianie. Co czwarty respondent z tej grupy nie planuje zatrudniania cudzoziemców w 2021 r. (25,5%).

Ponad połowa przedsiębiorców zatrudniających wcześniej cudzoziemców będzie ich zatrudniała na podobnym poziomie w 2021 r. (59,0%), co dwunasty będzie ich zatrudniał w mniejszym stopniu (8,5%), a 5,9% planuje zwiększyć zatrudnienie.

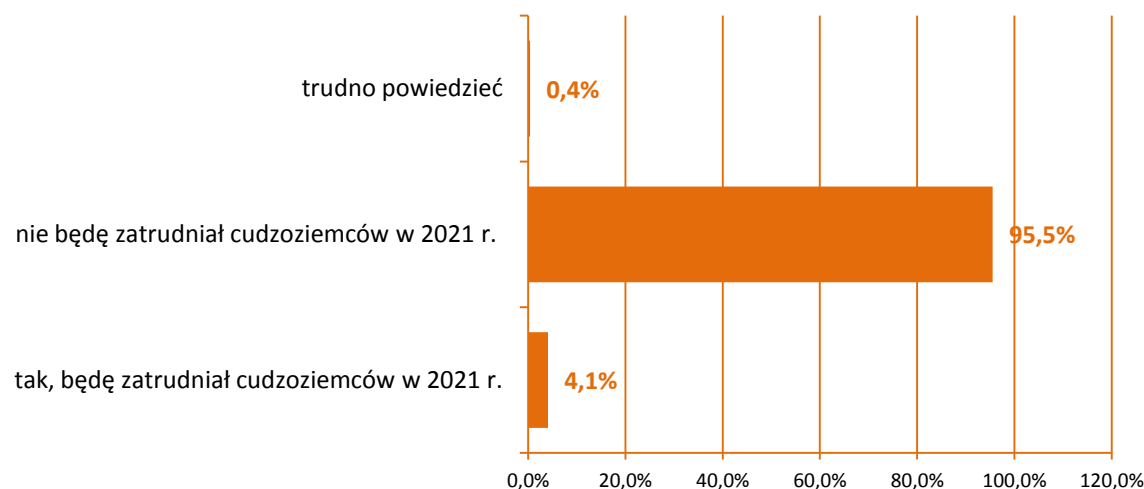
Wśród przedsiębiorców niezatrudniających cudzoziemców przed pandemią 95,5% nie przewiduje ich zatrudnienia. Załedwie 4,1% z tej grupy planuje ich zatrudnienie w 2021 r.

Wykres 11. Zatrudnianie cudzoziemców w perspektywie 2021 r. przez przedsiębiorców zatrudniających obcokrajowców w 2020 r. (dane w %)

Źródło: opracowano Biostat na podstawie badań zrealizowanych dla WUP w Katowicach

Wykres 12. Zatrudnianie cudzoziemców w perspektywie 2021 r. przez przedsiębiorców niezatrudniających obcokrajowców w 2020 r. (dane w %)

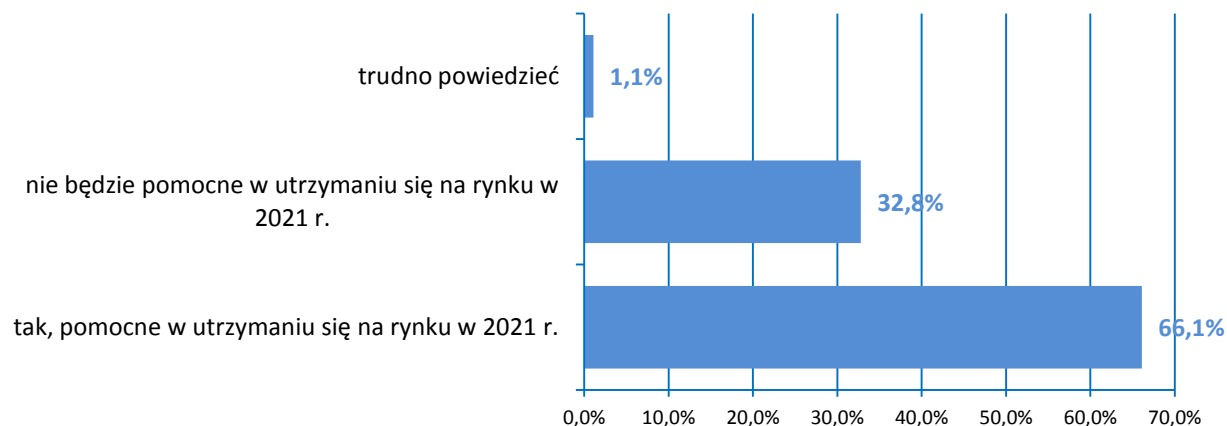
Źródło: opracowano Biostat na podstawie badań zrealizowanych dla WUP w Katowicach

Korzystanie przedsiębiorstw w województwie śląskim ze wsparcia w ramach tzw. Tarczy antykryzysowej

Wykres 13. Korzystanie przedsiębiorców ze wsparcia w ramach tzw. Tarczy Antykryzysowej w 2020 r. (dane w %)

W województwie śląskim 75,8% przedsiębiorstw skorzystało ze wsparcia w ramach tzw. Tarczy antykryzysowej (do listopada 2020 r.), a co czwarta firma jeszcze nie ubiegała się o pomoc (24,2%).

Wśród firm, które skorzystały ze wsparcia 66,1% z nich ocenia je jako pomocne w utrzymaniu się na rynku w 2021 r.

Źródło: opracowano Biostat na podstawie badań zrealizowanych dla WUP w Katowicach

Wnioski z analizy wyników badania sondażowego

Skutki pandemii koronawirusa dla funkcjonowania przedsiębiorstw w województwie śląskim w perspektywie 2021 roku

W 2021 roku negatywnych skutków pandemii dla funkcjonowania przedsiębiorstw doświadczą trzy na cztery podmioty gospodarcze zlokalizowane w województwie śląskim.

W odniesieniu do pierwotnych zamierzeń sprzed pandemii, w 2021 roku:

- zmniejszy się poziom inwestycji średnio o ponad 30% w ponad połowie przedsiębiorstw. Spadek inwestycji dotyczył będzie głównie sektora przemysłowego, a najmniej sektora rolniczego.
- ponad połowa przedstawicieli śląskich przedsiębiorstw prognozuje spadek popytu na produkty i/lub usługi głównie w sektorze rolniczym i przemysłowym.
- niemal połowa przedsiębiorców prognozuje zagrożenie płynności finansowej ich firm zwłaszcza w sektorze przemysłowym.

Działania podejmowane przez przedsiębiorstwa w województwie śląskim dla utrzymania lub poprawy funkcjonowania firmy w 2020 r. i w perspektywie 2021 r.

W dobie pandemii przedsiębiorcy podjęli działania, które będą kontynuowane również w 2021 roku polegające przede wszystkim na:

- śledzeniu informacji na temat pomocy rządowej dla przedsiębiorstw celem skorzystania ze wsparcia,
- ograniczeniu wydatków,
- pozyskiwaniu nowych klientów.

W trakcie trwania pandemii, co trzecia firma oparła swoje funkcjonowanie na pracy zdalnej lub ekspansji do strefy online. Te działania będą kontynuowane także w 2021 roku.

W 2021 roku co ósmy respondent przewiduje tymczasowe zamknięcie swojej firmy, a co dziesiąty formalne zawieszenie działalności (podobnie jak w 2020 r.).

Prognozowana sytuacja zatrudnieniowa w badanych przedsiębiorstwach w województwie śląskim w perspektywie 2021 r.

Większość badanych deklaruje utrzymanie zatrudnienia na poziomie podobnym do obecnego. Co trzynasty przedsiębiorca prognozuje redukcję zatrudnienia w roku 2021, głównie wśród:

- specjalistów,
- pracowników biurowych
- operatorów i monterów maszyn i urządzeń głównie w sektorze przemysłowym.

Wśród przedsiębiorców, którzy prognozują wzrost zatrudnienia (2,9%) poszukiwani będą:

- specjaliści,
- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy,
- pracownicy usług i sprzedawcy.

Korzystanie badanych przedsiębiorstw w województwie śląskim ze wsparcia w ramach Tarczy Antykryzysowej

Trzy na cztery badane przedsiębiorstwa skorzystały ze wsparcia oferowanego w ramach tzw. Tarczy Antykryzysowej, a $\frac{2}{3}$ z nich ocenia je jako pomocne w utrzymaniu się firmy na rynku w roku 2021.